

Eylül'de Aşklar • Mine Soysal

Genç Kitaplar • Roman • 224 sayfa • Önerilen sınıflar: 7, 8, Lise

DUYGULAR • İLETİŞİM • PSİKOLOJİ • KİŞİSEL GELİŞİM

gençlik • aile • bağlılık • aldatma • ilk aşk • ebeveyn kaybı • idealler • depresyon • satranç • yelken • önyargı • sevgi

Eyvah Kitap!'ın yazarı Mine Soysal'dan sıradışı bir gençlik romanı. İki gencin karmaşık ilişkisini anlatan etkileyici roman, dostluk, sevgi, aşk ve sadakat gibi temel kavramlara ilişkin değişik sorgulamalara, genç okuru sorumlulukları üzerine düşünmeye yönlendiriyor. Olayların hem genç kızın hem delikanlının ağzından anlatıldığı roman, hata da yapabilen sahici karakterleriyle dikkat çekiyor. Geri planda 1999-2001 yılları Türkiye'sini belirleyen önemli olayları da okura hatırlatan, her yaşta edebiyatsevere seslenen romanında Soysal, gençlerin çelişkilerle bunalan dünyalarına ulaşmayı başarıyor.

Eylül ve Can'ın lise birinci sınıfta başlayan arkadaşlıkları kısa zamanda bir ilk aşka dönüşür. Babasının ölümünden sonra annesi ve teyzesiyle birlikte yaşayan Can'ın gönlünde artık yelken sporunun yanı sıra Eylül'ün de bambaşka bir yeri vardır. O, deniz ve yelken sporu sayesinde yaşlılarından farklı bir delikanlı olmuştur. Ablası ve annesiyle birlikte yaşayan ve annesini terk ettiği için bir türlü affetmediği babasıyla konuşmayan Eylül'ün duygularıysa her zaman daha karmaşıktır. Eylül'ün arayışları kısa süre sonra Can'la ilişkisini ciddi biçimde hırpalamaya başlar...

TARTIŞMA KONULARI...

1. Hikâye başlarken anlatılanlardan Eylül'ün ailesi için neler söyleyebilirsiniz? Can'ın ailesiyle ne gibi farklılıkları var?
2. Can ve Eylül'ü kitabı okumayan birine nasıl anlatırsınız? Sizce her ikisinin de en belirgin kişilik özellikleri ve sizi en çok etkileyen yönleri neler?
3. Anne ve babasının, kendinden yaşça büyük biriyle ilişkisi nedeniyle Nisan'ı engellememesi, terk edildiğinde de hesap sormadan kucak açmasına ne dersiniz? Yakın ya da uzak çevrenizdeki ebeveynler benzer durumda kızlarına nasıl tepki verir; aynı biçimde anlayışla yaklaşır mı?
4. Eylül, babası için neler hissediyor? Annesi eski eşine karşı daha ılımlı olduğu halde, sizce Eylül babasını neden reddediyor? Can, Necmi Bey'i neden takdir ediyor?
5. Bu ilk aşk hikâyesinde süreci yönetenin Eylül olduğunu hangi davranışlarından anlıyoruz? Eylül, Canlar'a yemeğe gittiği gece eve geç döndüklerinde Can'ın, annesinden özür dilemesini neden engelliyor? "Geç kalan benim; benim meselem, karışma!" çıkışının altında hangi düşünce yatıyor?
6. Eylül, "İnsanın sevdiğiyle dalga geçmeye başladığını fark etmesi ne beter bir duygu," itirafıyla neyi anlatmak istiyor? Sevilen biriyle dalga geçmek neyin göstergesi olabilir? Eylül neden rahatsız?
7. Eylül neden Burak'a kapılıyor? Nasıl oluyor da sonrasında Can'ı, kendisini Burak'a itmekle suçluyor? Eylül-Burak-Can üçlüsünde kim, neden sorumlu? Eylül'ün Can'ı aldattığı söylenebilir mi?
8. Lise ikinin yazında Can şampiyon bir laserci olma idealine yaklaşıırken, Eylül yaz kampına katılma idealini gerçekleştirdiği halde neden bu başarılar ilişkilerine olumlu yansımıyor? Sizce aksayan ne?
9. Nisan, neden Eylül'ün çok kızdığı babasına benzediğini düşünüyor? Eylül, babası konusunda yavaş yavaş nelerin farkına varmaya başlıyor?
10. Eylül'ün Ali ile tekrar karşılaştığında, kendi deyişiyle "köpek gibi" peşinden gitmesi gençliğin deneyimsizliği olarak açıklanabilir mi? Eylül'e bile bile yanlış yaptırın ne?
11. Nisan, yanlış bir ilişkinin ardından yaşamını düzene sokmayı becerebilirken, Eylül neden yanlışta sürükleniyor? Aynı evdeki iki kardeşin davranışları karakter farklılıklarıyla açıklanabilir mi?
12. Eylül, bütün yaptıklarına rağmen Can'a olan bağlılığını nasıl açıklıyor? Bu farkındalık ilişkilerine yansıyor mu?

13. Romanın mutlu sonla bittiğini söyleyebilir misiniz? Neden?
14. Bu hikâyede Eylül ve Can karakterlerinden birini tercih etmeniz istense kimi seçerdiniz? Nedenlerinizle birlikte açıklayın.

YARATICI ETKİNLİKLER...

- **Araştırma:** Kitabın iki baş karakterinin de yaşamlarını etkileyen 17 Ağustos 1999 Marmara Depremi'ni sınıfça araştırın. Bu doğa olayı ve yaşanan felaketle ilgili bilgileri, rakamları ortaya çıkarın. Neler yaşanmış, neler yaşanmayabilirmiş? Bir daha yaşanmaması için neler yapılmalı?
- **Müzik:** Nisan'ın evde dinlemeyi sevdiği Bob Dylan, Carole King, Nina Simone, Leonard Cohen'in aşk şarkılarından bölümler dinleyin. Romana eşlik eden bu tarz müzikler için ne düşünüyorsunuz? Günümüzün popüler müzikleriyle farklarını irdeleyin.
- **Film:** Sınıfça yelken sporuyla ilgili videolar seyredin. Bu sporun nasıl yapıldığını, eğitim sürecini, yarışmalarını inceleyin. Yelkenin, insanı özellikle hangi konularda güçlendirebileceği üzerine kafa yorun. Can'ın yelkende derece yapma idealini daha iyi anlamaya yardımcı olacaktır.
- **Yazma:** Herkes, "İnsan nefret ettiği huylarından nasıl kurtulur, nasıl arınır?" cümlesinden yola çıkarak kısa birer öykü yazsın. Yazılacak öykülerde "mavi", "çınar" ve "çocuk" sözcükleri mutlaka kullanılmalı. Zaman ve mekân kavramlarının serbest olduğu öykülerde bakalım kimler daha yaratıcı davranabilecek? Sınıfta kurulacak gönüllü bir "editörlük ekibi" yazılan öykülerden yayımlanmaya değer gördüklerini sınıf ya da okul gazetesinde paylaşma açabilir.
- **Tartışma:** Can, annesi ve teyzesiyle ilişkisinde, "sevgisinin karşılığında onlara hiçbir şey sunmasının gerekmemesini" mutluluk olarak görüyor. Gerçek yaşamda kimler sevgilerine karşılık bekliyor? Sevgiye bile karşılık beklemek, çağımıza ait bir gerçeklik olabilir mi? İlişkilerinizde, farkında olmaksızın sevginize karşılık beklediğiniz durumlar yaşadınız mı? Bu hassas konuyu somut örneklerle tartışarak farkındalığınızı arttırın ve konuyla yüzleşin.
- **Söyleşi:** Çevrenizde yelken sporu yapan ya da geçmişte yapmış olan biri varsa sınıfa davet edin. Yelkenin inceliklerini, bu sporu seçme nedenlerini, hedeflerini ve hedefe giden süreci, bu sporun tehlikelerini, yarışma türleri ve koşullarını ondan dinleyin. Soru-cevap formatında gerçekleşen bu sohbetle yelkencilikle ilgili bilgi edinin.
- **Sunum:** Herkes "ilk aşk" temasında yazılmış ya da çekilmiş en etkilendiği kitabı ya da filmi tanıtan kısa bir sunum hazırlasın. Kitabın kapağı ya da filmin afişi gibi görsellerle desteklenen sunumlar sınıfta paylaşılsın. Bakalım aralarında ortaklaşılan kitaplar ya da filmler olacak mı?
- **Oyun:** "“Bu aldatma sayılmaz” diyerek içini rahatlatmış,” cümlesiyle başlayan bir öykü yaratma oyunu oynayın. Sırayla her öğrencinin bu cümleyi bir başka cümle ile geliştirmesini sağlayın; süreci bir akıllı telefonla kaydedin. Öğrencilerin tümü eklemelerini yapıp tur tamamlandığında kaydı dinleyin ve konunun nereye dönüştüğüne bakın. Sapma ve kırılmalar nerelerde oluşmuş; ilk cümle sonuçta nereye varmış? Yaratıcılığı, pratik zekâyı ve bütünsel bakışı motive edecek eğlenceli bir çalışmanın sınıfça keyfini çıkarın.